

Nieuwsbrief Demoproject

“Reductie van het voederverbruik als sleutel tot rendabel varkens produceren”

Beste lezer,

In het kader van het demoproject ‘reductie van het voederverbruik als sleutel tot rendabel varkens produceren’ bezorgen wij u de derde nieuwsbrief.

De opzet van het project is om het voederverbruik te verlagen door op een efficiëntere manier met voeder om te gaan. Hierbij wordt voornamelijk toegespitst op het aspect van voedervermorsing.

In dit project zijn enkele demoproeven opgezet bij de verschillende projectpartners. In de eerste demonstratieproef wordt de invloed van de pelletkwaliteit en de vorm van het voeder op vermorsing en de technische prestaties van de dieren nagegaan. In de tweede proef werd de afstelling van de voederbakken en de invloed ervan op vermorsing en de technische prestaties van de dieren onderzocht. De derde demoproef onderzoekt of het dagelijks leegkomen van voederbakken een impact heeft op de efficiëntie waarmee varkens het voeder opzetten in groei.

Daarnaast werd aan de hand van een bezoek bij een 30-tal varkenshouders praktijkinformatie verzameld. Samen met de varkenshouders werd tijdens de rondgang op het bedrijf een enquête ingevuld. Op die manier werd het gebruik van het voeder op het bedrijf in kaart gebracht. Aan de hand van deze bedrijfsbezoeken werd een goed beeld gevormd over de voedervermorsing in de Vlaamse varkenshouderij.

In deze nieuwsbrief willen we u de resultaten van de demonstratieproef over de invloed van het al dan niet dagelijks leegkomen van voederbakken op de technische prestaties van vleesvarkens.

Indien u interesse heeft om het project via nieuwsbrieven te volgen of indien er bijkomende vragen zijn over het project kan u contact opnemen met Sander Palmans via sander.palmans@pvl-bocholt.be of 0472 466 488.

Inleiding	1
Demoproef	2
Conclusie	4
Contact	5

Demoproef

Doel van de proef

De afstelling van voederbakken speelt een belangrijke rol in de voederefficiëntie van vleesvarkens. Te nauw afgestelde voederbakken kunnen ervoor zorgen dat de dieren hun maximale voederopname niet realiseren. Te wijd afgestelde voederbakken kunnen leiden tot een overmaat aan voeder in de voederbak. Dit kan leiden tot smaakverlies van het voeder of voedervermorsing. In de praktijk blijken voederbakken vooral vaak te wijd open te staan. Een te nauwe afstelling werd tijdens de praktijkbezoeken zelden waargenomen.

Een veel voorkomende maatregel tegen voedervermorsing blijkt in de praktijk het geregeld laten leegkomen van voederbakken. Dit zou het voordeel hebben dat minder smakelijk voeder dat in de voederbak achterblijft toch wordt opgegeten.

“ Het laten leegkomen van voederbakken is niet hetzelfde als gerantsoeneerd voederen. Elk dier moet zijn maximale opnamecapaciteit kunnen benutten. De periode zonder voeder mag dus zeker niet te lang zijn!”

Op die manier wordt het verstrekte voeder maximaal verbruikt. In een ideale situatie zou er dan steeds gevoederd moeten worden wanneer de voederbak volledig leeg is. Aangezien elk hok op een ander moment zonder voeder zal komen te zitten en er bovendien dagelijkse verschillen in voederopname aanwezig zijn is dat in de praktijk niet realiseerbaar. Indien je als varkenshouder je voederbakken dagelijks wil laten leegkomen zullen je dieren allicht enige tijd zonder voeder zitten.

Dit zou problemen kunnen opleveren indien bepaalde dieren gedurende een te lange periode zonder eten zitten. Dan moet het dier een te lange periode overbruggen en zal dat tot groeiverlies leiden.

Een periode zonder bij te voederen kan ervoor zorgen dat dergelijke voederbakken door de varkens worden leeggegeten.

Het feit dat de dieren gedurende een bepaalde tijd zonder eten zitten heeft uiteraard een invloed op het eetpatroon. De dieren zullen meer honger hebben op het moment dat er daadwerkelijk gevoederd wordt in vergelijking met een zuivere ad libitum voeding. Dit zou vervolgens tot onrust rond de voederbak kunnen leiden.

Samengevat kan worden gesteld dat er weinig zekerheden zijn over de invloed van het dagelijks leegkomen van voederbakken. Deze proef moet daarom een antwoord brengen op de mogelijkheid om via deze methode de voederefficiëntie te verhogen.

Proefopzet

Om objectief na te gaan of er een invloed is van het leegkomen van voederbakken is het belangrijk dat de voederbakken dagelijks op hetzelfde tijdstip leeg zijn en op hetzelfde tijdstip terug worden gevuld. Het natuurlijk laten leegkomen van voederbakken houdt immers een grote kans op ondervoeding van de varkens in. Om dit te vermijden werden de voederbakken dagelijks op hetzelfde tijdstip leeggezogen. Twee uur na het ledigen van de voederbakken werden deze terug aangevuld.

Er werd ook nagegaan of er een verschil is in het leegkomen van de voederbakken tussen meel en korrel. In een voorgaande demoproef (nieuwsbrief 3) werd reeds een vergelijking gemaakt tussen de zoötechnische prestaties bij meel en korrel. Ook in deze proef wordt het belang van voedervorm meegenomen.

Demoproef

In totaal werden er 2 rondes van 12 hokken met 9 à 10 dieren opgezet en werden er 4 behandelingsgroepen getest nl.:

1. Volle bakken – Korrel,
2. Volle bakken – Meel,
3. Lege bakken – Korrel,
4. Lege bakken – Meel

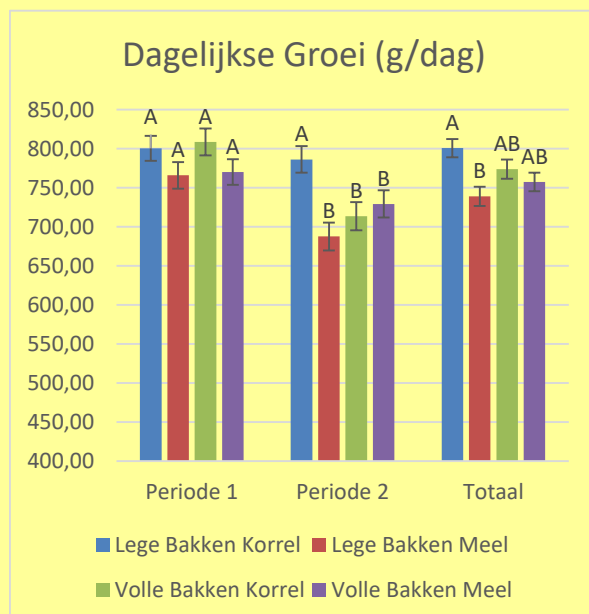
Van elke behandeling werden bijgevolg 6 hokken opgezet. De dieren werden gewogen bij opzet en bij slacht met één tussenliggende weging. De voederopname werd op hokniveau opgevolgd. De dieren werden gevoederd volgens het tweefasenprincipe. Beiden waren afkomstig van verschillende voederleveranciers. De doelstelling was immers gericht op het leegkomen, niet op het voedertype.

Resultaten

		G1	G2	G3
Lege Bakken	Korrel	30,47	88,03	119,70
Lege Bakken	Meel	31,17	86,38	113,66
Volle Bakken	Korrel	30,55	88,63	116,75
Volle Bakken	Meel	30,45	85,83	114,87

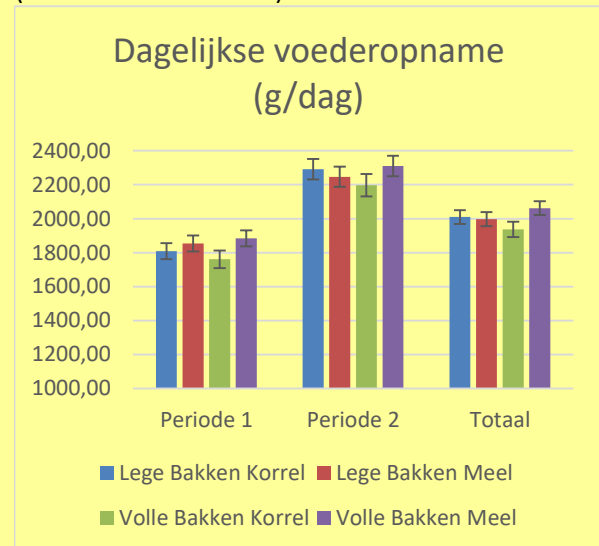
Tabel: De gewichten van de varkens (in kg) op de verschillende weegmomenten (opzet, overgang van fasevoeder en slacht)

Het opzetgewicht van de varkens was redelijk hoog maar wel gelijk over de verschillende behandelingen. In de eerste fase is er een duidelijk verschil qua dagelijkse groei tussen de varkens op meel en deze op korrel. De varkens op korrel groeien 35 à 40 g/dag sneller.

In de tweede fase blijkt dat de varkens waarbij de bakken dagelijks leegkomen het op korrel veel beter doen dan op meel (+99 g/dag). Opmerkelijk was dat bij varkens die volledig ad libitum gevoederd werden de korrelgroep juist trager bleek te groeien dan de meelgroep (-16 g/dag). De verschillen tussen die laatste twee groepen waren echter niet groot genoeg om een statistische betekenis te hebben.

Logischerwijze blijkt over de gehele periode dat de varkens die korrel kregen en waarbij de bakken dagelijks leegkwamen het best groeiden. De dagelijks leegkomende bakken op meelvoeder groeiden beduidend slechter. De volle voederbakken scoorden intermediair (zowel meel als korrel).

De resultaten van de dagelijkse voederopname bezorgen ons geen bijzondere inzichten. De voederopname neemt toe met de leeftijd van de dieren. Er is geen statistisch betekenisvol verschil aangetroffen tussen de verschillende behandelingen. Dat toont aan dat varkens indien ze enkele uren per dag zonder voeder staan hun voederopname aanpassen en op een kortere tijdspanne dezelfde hoeveelheid voeder opnemen.

Er was eveneens geen verschil waar te nemen tussen de voederopnames van de dieren in functie van het voedertype. Dit ligt in lijn met de resultaten uit de proef van pelletkwaliteit (Nieuwsbrief 3).

“Varkens die enkele uren zonder voeder zitten eten dezelfde hoeveelheid voeder binnen een kortere tijdspanne”

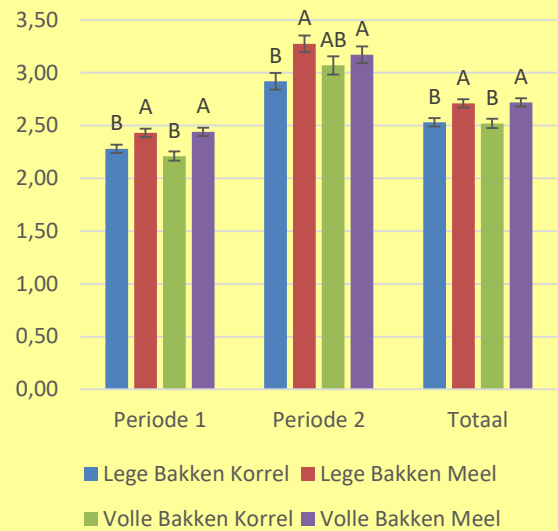
Demoproef

De voederconversie is beter bij de behandelingen op korrelvoeder in vergelijking met meelvoeder. Aangezien de dagelijkse voederopname vergelijkbaar is tussen de verschillende behandelingen is deze variatie voornamelijk het gevolg van de verschillen in dagelijkse groei. De dieren op korrel groeiden beter gedurende de gehele afmestperiode. Dit blijkt uit de voederconversies die statistisch significant beter zijn in vergelijking met de groepen die met meel gevoerd zijn. Enige uitzondering is de groep die met volle bakken op korrel gevoerd werden. Deze kenden een terugval van dagelijkse groei in de tweede fase. Dit vertaalt zich in een iets hogere voederconversie.

Qua voederconversie is er geen verschil aanwezig tussen de voederbakken die dagelijks leegkomen in vergelijking met de voederbakken die constant met voeder gevuld zijn. Dit geeft aan dat er geen invloed is op de efficiëntie van voederomzetting indien varkens enkele uren zonder voeder zitten. Het dagelijks laten leegkomen van voederbakken heeft hierop dus geen enkele invloed.

Ook qua slachtkwaliteit zijn de verschillende groepen met elkaar vergeleken. Zowel het vleespercentage als de conformatie van de varkens zijn vergelijkbaar. Dit laatste geldt uit de karkasquotering (MBIC) van de Belgian Porc Group waar de dieren werden geslacht. Het al of niet laten leegkomen van de voederbakken heeft geen invloed op de karkasresultaten.

Voederconversie (g/g)

		KKKG	Vlees%	MBI
Lege Bakken	Korrel	92,70	62,80	3,53
Lege Bakken	Meel	88,86	63,83	3,34
Volle Bakken	Korrel	91,17	62,97	3,52
Volle Bakken	Meel	89,42	63,63	3,42

Tabel: KKKG = Koud karkasgewicht (in kg)

De voederbehandeling heeft daarentegen wel zijn effect, zo scoren de dieren op meel beter op het vleespercentage en de MBI. Als uitbetalingsfactor is vooral die laatste van belang. Deze verschillen zijn een gevolg van de vertraagde groei van de vleesvarkens op het meelvoeder. Dit ligt in lijn met de bevindingen uit nieuwsbrief 3.

Conclusie

Deze proef werd voornamelijk uitgevoerd vanwege de reacties van varkenshouders tijdens de praktijkbezoeken. Daar bleek het tijdelijk dichtdraaien van voederbakken of een dag wat minder voeren een van de meest gebruikte strategieën om voedervermorsing tegen te gaan. De filosofie achter het verhaal was vooral het principe dat als varkens geen vers voeder krijgen ze wel verplicht worden om het oudere voeder in de voederbak op te eten. Op deze manier zou vermeden kunnen worden dat de dieren steeds het verse voeder nuttigen en het oude voeder verder laten verouderen of er zelfs mee gaan beginnen spelen. Natuurlijk is het daarbij van belang dat de dieren niet te lang zonder voeder

blijven zitten. In deze proef hebben we gekozen voor een periode van 2u zonder voeder. De resultaten zouden kunnen wijzigen indien deze periode wordt aangepast. Uit de resultaten blijkt dat er volgens de huidige proefopzet geen invloed is van het al dan niet zonder voeder zetten van de dieren op de technische prestaties. Dit geeft aan dat dieren geen hinder ondervinden van enkele uren zonder voeder. Bij de groeiprestaties in de tweede periode zagen we wel een belangrijk effect. De dieren op meel ondervonden een negatieve impact van het laten leegkomen van de voederbakken.

Conclusie

Daarnaast bleek er uit de resultaten wel een effect bij het al dan niet laten leegkomen van de voederbakken met korrel in de tweede fase. Een biologische verklaring is hiervoor echter niet gekend. Buiten het feit dat de varkens op de volle korrelbakken minder goed gepresteerd hebben kunnen we hier bijgevolg geen conclusies aan verbinden. Qua voederconversie blijkt er ook geen verschil te zijn. Dit geeft aan dat die varkens gewoonweg minder gegeten hebben en dat die verminderde opname de oorzaak was van de vertraagde groei. Op basis van andere parameters kunnen we geen invloeden van het al dan niet laten leegkomen van voederbakken vaststellen.

“Het dagelijks laten leegkomen van voederbakken is een veelvoorkomende strategie om voedervermorsing tegen te gaan. De resultaten uit deze demoproef geven aan dat dit geen technisch voordeel biedt. Dit kan daarom een tijdelijke oplossing bieden wanneer de voederbak bijna overloopt. Op die manier kan de voederbak worden leeggegeten en kunnen we met een betere afstelling verder voederen.”

Daarom kunnen we concluderen dat het dagelijks laten leegkomen van voederbakken een mogelijke strategie is om voedervermorsing tegen te gaan. Enerzijds wordt het voeder dat niet direct wordt opgegeten uiteindelijk toch wel genuttigd. Anderzijds is het laten leegkomen van voederbakken geen strategie die voordeel oplevert en mag het geen doel op zich worden. Dat laatste zou immers kunnen leiden tot ondervoeding van de varkens.

De verschillen tussen pellet- en meelvoeding hebben geen nieuwe inzichten meer opgeleverd in vergelijking met de voorgaande proef.

De resultaten van deze demoproef waren de laatste resultaten die bekend gemaakt zullen worden. Op korte termijn zal een afsluitende nieuwsbrief volgen die een overzicht zal geven van alle nieuwigheden die dit project aan de oppervlakte heeft gebracht.

Contact

Contactgegevens voor opmerkingen of interesse in het project of om volgende nieuwsbrieven te ontvangen:

Sander Palmans
PVL Bocholt
Kaulillerweg 3, 3950 Bocholt
Sander.palmans@pvl-bocholt.be
0472 466 488

Werkten mee aan deze nieuwsbrief:

Katrijn Ingels (UGent)

Deze nieuwsbrief is uitgegeven in het kader van het demoproject 'Reductie van voederverbruik als sleutel tot rendabel voederen van varkens'.

Vlaanderen
verbeelding werkt

Europees Landbouwfonds voor
Plattelandsontwikkeling; Europa
investeert in zijn platteland